

Spaudos identiteto problemos Prekių ženklų registre

Jolanta Mažylė

Vilniaus universitetas, Komunikacijos fakulteto Žurnalistikos institutas
Maironio g. 7, LT-01124 Vilnius
El. paštas jolanta.mazyle@kf.vu.lt

Straipsnio tikslas – apžvelgti periodinių leidinių pavadinimų registravimo prekės ženklų registre situaciją, nustatyti kokios problemos iškyla šioje srityje, pateikti pasiūlymus dėl periodinių leidinių pavadinimų registravimo.

Esminiai žodžiai: Visuomenės informavimo įstatymas, Prekių ženklų įstatymas, Valstybinis patentų biuras, periodiniai leidiniai, redakcija, registras, leidybiniai duomenys, uždaroji akcinė bendrovė

2006 metų rugsėjo 1 dieną naujai įsigaliojęs Visuomenės informavimo įstatymas¹ nustatė viešosios informacijos rinkimo, rengimo, skelbimo ir platinimo tvarką, taip pat šios informacijos rengėjų, skleidėjų, jų dalyvių bei žurnalistų ir jų veiklą reglamentuojančių institucijų teises, pareigas ir atsakomybę. Įstatyme konkrečiai apibrėžta ir visuomenės informavimo priemonės sąvoka. Tai laikraštis, žurnalas, biuletenis ar kitas leidinys, knyga, televizijos, radijo programa, kino ar kita garso ir vaizdo studijų produkcija, kuria viešai skleidžiama informacija. Be to, šiame įstatyme pirmą kartą pateiktos periodinės spaudos leidinių – laikraščio, regioninio laikraščio, vietinio laikraščio ir žurnalo sąvokų definicijos.

Visuomenės informavimo įstatymo 36 straipsnis nustato reikalavimus leidiniams ir jų platinimui. Numatyta, kad kiekviename leidinyje turi būti nurodytas jo tiražas, Lietuvos standarto nustatyti kiti leidybiniai duomenys ir tarptautinis standarto numeris.

¹ Lietuvos Respublikos Visuomenės informavimo pakeitimo įstatymas Nr.X-752, Žin., 2006, Nr. 82-3254

ISSN (International Standard Serial Number) suteikiamas visiems serialiniams leidiniams, kurie leidžiami numeruotomis arba datuotomis dalimis, einančiomis viena po kitos ta pačia antrašte ir numatytą leisti neapibrėžtą laiką. Tai laikraščiai, metraščiai (pavyzdžiui, ataskaitos, metiniai leidiniai, žinynai ir kt.), žurnalai, serijiniai leidiniai, mokslo straipsnių rinkiniai ir t. t. Tarptautinis standarto numeris naudojamas ne tik leidiniams užsakyti, tarpbibliotekiniams mainams, tačiau jis padeda identifikuoti leidinio antraštę.

Prekės ženklas – laikraštis ar jo pavadinimas?

2007 m. mūsų šalyje buvo leidžiami ir platinami du laikraščiai tuo pačiu *Lietuvos aid* pavadinimu. Du laikraščiai, kurių paantraštėje iškilmingai skelbiama, kad tai valstybės laikraštis ir nurodoma, jog laikraštį įsteigė 1917 m. rugsėjo 6 d. Antanas Smetona.

Nors Visuomenės informavimo įstatymas reglamentuoja visų viešosios informacijos dalyvių tiek asmeninę, tiek institucinę teisę, pareigų bei atsakomybės visumą, šio precedento atveju, kai Lietuvos Respublikoje platinami du periodiniai leidiniai tuo pačiu pavadinimu, jokia viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų savitvarkos institucija – nei Vyriausybės įgaliota Kultūros ministerija (VIĮ 45 str.), nei Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija (VIĮ 46 str.), nei Žurnalistų etikos inspektorius (VIĮ 49 str.) aiškiai neparodė savo pozicijos². Tokia padėtis, kai viešai nevertinama susidariusi situacija, iš esmės prieštarauja bendriesiems teisės principams – teisingumui, protingumui ir sąžiningumui, įtvirtintiems Civiliniame Kodekse (1.5 str.)³.

Objektyviai nagrinėjant šį atvejį, reikia pažymėti, kad abu *Lietuvos aid* laikraščiai turi skirtingus tarptautinius standarto numerius (ISSN), kuriuos lietuviškiems leidiniams suteikė ISSN Lietuvos agentūra⁴.

Formaliai žiūrint, agentūra, gavusi uždarnosios bendrovės UAB

² Tik balandžio pabaigoje žiniasklaidos versle kilus internetinių svetainių kovoms Žurnalistų etikos inspektorius R. Gudaitis, gindamas vienos pirmųjų lietuviškų interneto svetainių leidėjų, oficialiai pareiškė, kad pasinaudojimas įstatymų netobulumo sąlygota galimybe pasisavinti prekės ženklą, t. y. plačiai žinomą pavadinimą, jį kiek pakeitus, prieštarauja demokratinės šalies žiniasklaidos esmei, klaidina auditoriją, kenkia garbingai visuomenės informavimo priemonių konkurencijai varžytis tik informacijos kokybe (Autorės pastaba).

³ Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. Vilnius: TIC, 2000, p. 35.

⁴ ISSN Lietuvos agentūra veikia nuo 1994 metų (Autorės pastaba).

„Adenita“ prašymą, tiksliai atliko techninį veiksma – suteikė ISSN. Skirtingiems leidėjams – skirtingi standarto numeriai. Keista tik, kad niekas nesigilino į prašymo turinį, - juk tokiu pavadinimu laikraštis jau buvo registruotas periodinių leidinių kataloge. Taip pat nesuprantama, kodėl nepasidomėta tokiu retu leidinio pavadinimu, kuriame yra vartojamas žodis Lietuva.

Ar turėjo naujasis leidėjas, sumanęs iš naujo leisti senąjį *Lietuvos aidą*, atitinkamą leidimą savo pavadinime vartoti Lietuvos vardą?

Lietuvos vardo vartojimą pavadinimuose reglamentuoja Prekių ženklų 6 straipsnio 1 dalies 8 punktas⁵, taip pat 2001 m. vasario 12 d. Vyriausybės nutarimas nr. 155 dėl įgaliojimų, susijusių su leidimo vartoti Lietuvos Respublikos oficialųjį ar tradicinį (trumpąjį) valstybės pavadinimą, herbą, vėliavą ar kitus valstybės heraldikos objektus arba juos mėgdžiojantį žymenį, taip pat garantinius ir prabos ženklus, antspaudus, pasižymėjimo ar apdovanojimo ženklus prekių ženkluose ir dizaine suteikimu⁶. Šiuo nutarimu tokius leidimus Vyriausybės įgaliota išduoda tik Teisingumo ministerija. Tačiau tarptautinių standartų numerių išdavimo tvarkoje nenumatyta, kad leidėjas, savo leidiniui parinkęs vardą su Lietuvos pavadinimu, privalo pateikti minėtą leidimą.

Prekių ženklo įstatymas numato, kad ženklo savininkas, teikdamas paraišką registruoti prekės ženklą su Lietuvos pavadinimu, turi turėti Teisingumo ministerijos išduotą leidimą.

Ar 2006 metų rugsėjo 15 dieną UAB „Adelita“, dar neleidžianti *Lietuvos aidą*, tačiau Valstybiniam patentų biurui (toliau VPB) pateikdama paraišką registruoti prekės ženklą ir joje nurodanti save kaip ženklo savininką, pateikė leidimą savo pavadinime vartoti Lietuvos vardą, nežinoma, nes oficialiai skelbiamoje ir visuomenei prieinamoje VPB duomenų bazėje fiksuotas faktas, kad paraiška paduota⁷.

Verslas pirmiausia rūpinasi prekės ženklu

Iš „kaubojiško“ verslo, t. y. verslo be taisyklių, pozicijų tokią naujojo *Lietuvos aidą* leidėjo logiką galima suvokti paprastai. Verslo bendrovė,

⁵ Lietuvos Respublikos Prekių ženklų įstatymas Nr. VIII-1981, Žin., 2000, Nr. 92-2844

⁶ Žin., 2001, Nr. 14-441

⁷ Prekės ženklų registras. Prieiga per internetą: <http://www.vpb.lt/db/> [žiūrėta 2007 m. sausio mėn.]

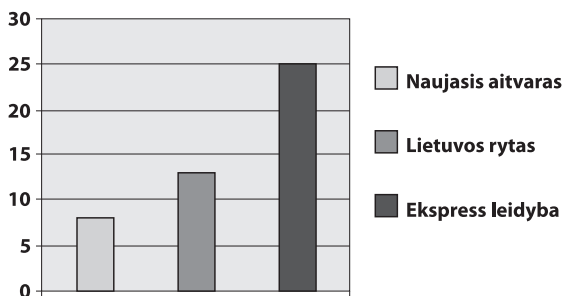
iki paraiškos VPB padavimo datos nebuvo leidusi jokių periodinių leidinių, tiesiog pasinaudojo aplinkybe, kad *Lietuvos aid* vardas neregistruotas Prekių ženklų registre⁸.

Kitaip tariant, konstatuotina, kad mūsų šalyje įpusėjus XXI amžiaus pirmajam dešimtmečiui, žiniasklaidos versle tebegyvuoja praėjusio šimtmečio pabaigos posovietinės erdvės pradedančiųjų verslininkų išsąmonintas šūkis: „*Leidžiama viskas, kas nedraudžiama*“. Tai patvirtina ir straipsnio autorės 2007 metų sausio – gegužės mėnesiais atliktas Prekių ženklo registro tyrimas.

Tai, kad šiandien žiniasklaidos versle įsitvirtina racionalios vadybos principai, įvertinama verslo rizika, taip pat ir noras apsaugoti savo kuriamą produktą⁹ rodo ir žiniasklaidos bendrovių Valstybiniame patentų biure registruoti leidinių pavadinimai kaip prekės ženklai.

Iki 2006 metų daugiausia prekių ženklus buvo užregistravusios šios žiniasklaidos verslo grupės – UAB „Lietuvos rytas“ (13 prekių ženklų), UAB „Naujasis aitvaras“ (8 prekių ženklai), UAB „Ekspres leidyba“ (25 prekių ženklai) (1 diagrama).

1 diagrama

Viešai skelbiama VPB tinklalapyje informacija akivaizdžiai iliustruoja šiuo metu susidariusią situaciją žiniasklaidos versle: pirmiausia rūpinamasi prekės ženklu, o po to produktu. Analizuojant pateikiamą informaciją, radome pateiktų paraiškų seniai ir gerai žinomų leidinių tiek žodiniams, tiek grafiniams pavadinimams registruoti. Tačiau išryškėjo

⁸ Ten pat

⁹ Ten pat

aplinkybė, kad paraiškas pateikę ne gerai spaudos rinkoje žinomų, ne vienerius metus leidžiamų periodikos leidinių leidėjai ar steigėjai, tačiau iš pirmo žvilgsnio su tais leidiniais nesusiję tiek fiziniai, tiek juridiniai asmenys.

Įdomus 2005 metais Juridinių asmenų registre įregistruotos UAB „Leidybos namai“ fenomenas. Ši bendrovė VPB 2007 metų sausio mėnesį buvo pateikusi beveik tris dešimtis paraiškų, kurių didžioji dalis turėjo paduotos paraiškos statusą¹⁰. Pavyzdžiui, 2006 metų spalio 27 dieną ši bendrovė pateikė paraiškas registruoti žodinius *Alytaus naujienų* ir *Suvalkiečio* prekių ženklus. Tuo metu taip pat ši bendrovė buvo pateikusi paraiškas *Kauno dienos* (žodinis ir grafinis), *Utenio, Lietuvos žinių* (žodinis ir grafinis), *Vakarų ekspreso*, *Šiaulių naujienų* prekių ženklams registruoti. Nežinia, ar galima būtų rasti priežastinį ryšį, tačiau po savininkų pasikeitimo UAB Kauno diena, išvardytos paraiškos buvo pripažintos nepaduotomis. Tuo metu, 2007 metų kovo mėnesį UAB Kauno diena¹¹ Valstybiniam patentų biurui pateikė registruoti šiuos prekių ženklus *Vakarinės naujienos, Klaipėdos diena, Šiaulių diena, Panevėžio diena, Alytaus diena, Marijampolės diena, Diena Media, Miesto diena*¹².

Klaipėdoje UAB „Brolių Tomkų leidyba“ leidžiamo „Vakarų ekspreso“, turinčio savo skaitytojų auditoriją, VPB prekės ženklui registruoti 2007 metų sausio mėnesį buvo pateiktos 3 paraiškos, kuriose ženklo savininku nurodyti UAB „Leidybos namai“, laikraščio leidėjas – UAB „Brolių Tomkų leidyba“ ir fizinis asmuo – Rokiškio gyventojas Edgaras Valickas¹³. Beje, atkreiptinas dėmesys į tą aplinkybę, jog fizinis asmuo, neturintis nieko bendra su „Vakarų ekspreso“ dienraščio leidyba, paraišką registravimui pateikęs anksčiausiai – 2006 metų birželio 14 dieną. Pagal Prekių ženklų įstatymo nuostatas bei Prekių ženklų registravimo taisyklės¹⁴ darytina prielaida, kad asmuo, pirmasis padavęs paraišką prekės ženklo registravimui, nors ir nebūdamas prekės ženklo savininku de facto juo VPB sprendimu gali tapti de jure¹⁵.

¹⁰ Ten pat

¹¹ Kauno dienoje pradėjo dirbti žurnalistai, prieš tai dirbę UAB Leidybos namai (Autorės pastaba).

¹² Prekės ženklų registras. Prieiga per internetą: <http://www.vpb.lt/db/> [žiūrėta 2007 m. balandžio mėn.]

¹³ Prekės ženklų registras. Prieiga per internetą: <http://www.vpb.lt/db/> [žiūrėta 2007 m. sausio mėn.]

¹⁴ Žin., 2004, Nr. 98-3679

¹⁵ *Rengiant žurnalą spaudai paaiškėjo, kad šių metų rugsėjo mėnesį VPB užregistravo „Vakarų ekspreso“ prekės ženklą E.Valickui. Ženklo galiojimo laikas iki 2016-06-14 (Autorės pastaba).*

Mažeikių gyventojas Žilvinas Laurinavičius 2006 metų liepos 19 dieną pateikė dvi paraiškas: registruoti grafinį **Kauno dienos** ir **Utenos apskrities žinių** prekės ženklą. Pasikeitus UAB *Kauno diena* savininkams paraiška dėl **Kauno dienos** prekės ženklo pripažinta negaliojančia, tačiau paraiškos pateiktos dėl **Utenos apskrities žinių** statusas – paduota, tad galima tikėtis dar vieno (jau nebe precedento), kai asmuo, neturintis nieko bendra su leidiniu ir jo leidimu, gali tapti jo prekės ženklo savininku. Pažymėtina, kad šio regioninio laikraščio leidėjai nėra kreipęsi dėl laikraščio pavadinimo registravimo¹⁶.

Praėjusių metų sausio mėnesį UAB „ALRO MEDIA“ įregistravo laikraščio „Panevėžio balsas“ grafinį prekės ženklą. To paties pavadinimo šiek tiek grafiškai skiriasi 1999 metų rugsėjo 30 dieną įregistruotas „Panevėžio balsas“, kurio savininkas nurodytas UAB „Stolex Valda“. Beje, leidėjų kataloge ši bendrovė neįregistruota, tačiau prekės ženklas galioja iki 2007 metų gruodžio 3 dienos¹⁷.

Lietuvos leidėjų kataloge¹⁸ nėra ir piliečio Valerij Tretjakov, nors nuo 2005 metų kovo 9 dienos iki 2013 metų rugpjūčio 4 dienos galioja jo registruotas laikraščio „Litovskij kurjer“ prekės ženklas.

Laikraščio „Kalvotoji Žemaitija“ prekės ženklo – tiek grafinio, tiek žodinio savininku 2007 metų balandžio 4 dieną buvo įregistruota UAB „Sekundės redakcija“, veikianti Panevėžyje. Prekių ženklo registracija buvo suteikta iki 2016 metų. Šiuo metu abiejų šių ženklų registracija panaikinta, o „Kalvotosios Žemaitijos“ prekės ženklo savininkas iki 2017 metų registruotas šio laikraščio leidėjas – UAB laikraščio „Kalvotoji Žemaitija“ redakcija (nuo 2007 metų gegužės 8 d.)¹⁹.

Nagrinėjant Prekių ženklų registro duomenis, nustatyta, kad iš 16 regioninių (apskričių) laikraščių tik 8 registruoti kaip prekės ženklai, 7 neregistruoti, 1 paduota paraiška (2 diagrama).

Iš 40 vietinių (rajoninių) laikraščių registruoti tik 7; 26 neregistruoti, 7 – pateiktos paraiškos (3 diagrama).

¹⁶ Prekės ženklų registras. Prieiga per internetą: <http://www.vpb.lt/db/> [žiūrėta 2007 m. gegužės mėn.]

¹⁷ *Ten pat*

¹⁸ Lietuvos leidėjų katalogas. Prieiga per internetą: <http://www.lnb.lt/leidejai/index1.html> [žiūrėta 2007 m. balandžio mėn.]

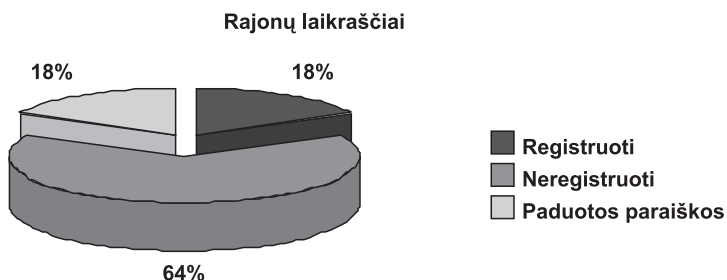
¹⁹ Prekės ženklų registras. Prieiga per internetą: <http://www.vpb.lt/db/> [žiūrėta 2007 m. gegužės mėn.]

Iš 44 laikraščių, kuriuose žiniasklaidos planavimo ir reklamos grupė²⁰ siūlo pirkti reklamos plotus, 22 yra registruoti, 29 neregistruotų, 3 yra padavę paraiškas prekės ženklui registruoti. (4 diagrama).

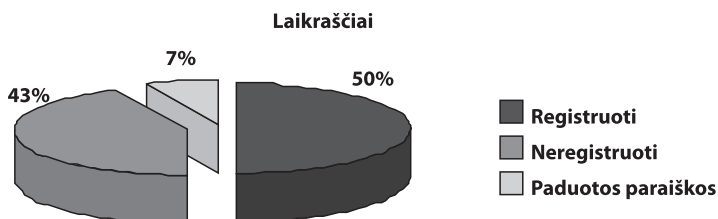
2 diagrama

3 diagrama

4 diagrama

²⁰ Laikraščiai. Prieiga per internetą: [http:// www.mediapool.lt/index.php?theme _ id=15&lang= lt](http://www.mediapool.lt/index.php?theme_id=15&lang=lt) [žiūrėta 2007 m. gegužės mėn.]

Teisinio reglamentavimo labirinto ištakos

1996 metų liepos 10 d. priimtame Visuomenės informavimo įstatymo įgyvendinimo įstatyme²¹ buvo įtvirtintos kelios nuostatos, susijusios su periodinių leidinių pavadinimais.

Pirma, šio įstatymo 12 straipsnis numatė „*pasiūlyti Vyriausybei iki 1996 m. spalio 1 d. parengti Valstybinio periodinio leidinių registro nuostatus*“.

Deja, kaip esame patyrę iš praktikos ir žinome iš Dabartinės lietuvių kalbos žodyno, žodžio *pasiūlyti* reikšmė gerokai tolima žodžio *įpareigoti* reikšmei²². Tačiau šis atvejis akivaizdžiai parodo, kaip svarbu surasti patogų žodį įstatyme. Taip įstatymo leidėjo pasiūlymas vykdomajai valdžiai parengti minėtus Valstybinio periodinio leidinių registro nuostatus teliko pasiūlymu įstatyme, kurį greitai pakeitė įsigaliojęs 1996 metų Visuomenės informavimo įstatymas²³.

Antra, šio įstatymo 13 straipsnis teigė, kad periodinių leidinių pavadinimai gali būti registruojami kaip prekių ženklai²⁴. Tačiau žodžių *gali būti* junginys įstatymo kontekste taip pat liko tik pasiūlymas ir galimybė.

Trečia, derėtų įvertinti tai, kad iki 2000–2005 metų dauguma periodinių leidinių redakcijų vardai sutapo su jų leidžiamų laikraščių ar žurnalų pavadinimais. Todėl į minėto įstatymo 13 str. rekomendaciją, išreikštą žodžiais *gali būti*, leidėjai, kurių taip pat didžioji dalis buvo žurnalistai, tiesiog nekreipė dėmesio ir ko gero nematė reikalo leidinių pavadinimus kaip prekės ženklus registruoti Valstybiniame patentų biure. Juo labiau, kad redakcijos (juridinio asmens) pavadinimo registracija pagal Lietuvos Respublikos firmų vardų įstatymą²⁵ buvo fiksuota ir galiojo iki 2005 metų vasario 1 d. – Firmų vardų registro likvidavimo²⁶.

Ketvirta, 2000 metų rugpjūčio 29 dieną priimto ir galiojusio iki 2006 metų rugsėjo 1 dienos Visuomenės informavimo įstatymo 25 straipsnis

²¹ Lietuvos Respublikos Visuomenės informavimo įstatymo įgyvendinimo įstatymas Nr.I-1454, Žin.,1996, Nr. 71-1707

²² Dabartinės lietuvių kalbos žodynas. Vilnius:Mokslo ir enciklopedijų leidykla, 1993, p.p.215,511.

²³ Lietuvos Respublikos Visuomenės informavimo įstatymas Nr.I-1418, Žin.,1996, Nr. 71-1706

²⁴ *Ten pat*

²⁵ Lietuvos Respublikos firmų vardų įstatymas 1999 m. liepos 1 d. Nr.VIII-1286, Žin.,1999, Nr. 63-2060

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 14 d. nutarimas Nr.727,„Dėl firmų vardų registro likvidavimo“, Žin.,2004, Nr. 95-3491

numatė, kad viešosios informacijos rengėjai ir platintojai registruojami Lietuvos Respublikos įmonių rejestre²⁷.

Penkta, nuo 2006 metų rugsėjo 1 dienos įsigaliojus naujamai Visuomenės informavimo įstatymo²⁸ redakcijai, nepaisant to, kad visas šio įstatymo IV skyrius skirtas reglamentuoti viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų ir jų dalyvių, žurnalistų teisinį statusą ir veiklos sąlygas, ir ankstesnė nuostata dingo.

Išvados ir pasiūlymai

1. Lietuvos teisės sistema numato, kad Valstybiniame patentų biure registruotam prekės ženklo savininkui suteikiama viršenybė net ir prieš teisėtą bei sąžiningą neregistruoto prekės ženklo savininką, t. y. jei asmuo naudoja neregistruotą prekės ženklą daug ilgiau lyginant su tapatų ar panašų prekės ženklą įregistravusiu asmeniu.

2. Gali kilti konfliktų, kai naujai įregistravęs ženklą savininkas pareikš valią atimti prekės ženklo naudojimo teisę iš savininko, kuris ilgai naudojo, bet įstatymų nustatyta tvarka neregistravo savo prekės ženklo. Įstatymiškai neregistruoto prekės ženklo savininkas gali apsisaugoti nuo panašių pretenzijų, taip pat išvengti savo verslo nuostolių tik įregistravęs prekės ženklą nustatyta tvarka Valstybiniame patentų biure arba kreipdamasis į teismą pripažinti jo naudojamą prekės ženklą plačiai žinomu.

3. Įvertinus šiuo metu susiklosčiusią situaciją spaudos rinkoje, siūlytume priimti atitinkamas Prekių ženklų ir Visuomenės informavimo įstatymo pataisas, kurios aiškiai reglamentuotų visuomenės informavimo priemonių, ypač periodinių leidinių, prekės ženklų registravimo tvarką, taip apsaugotų individualių ir kolektyvinių autorių teises (leidinio pavadinimas, dizainas, pan.).

4. Įstatymų pataisos turėtų numatyti, kad paraišką registruoti viešosios rinkoje visuomenės informavimo priemonės prekės ženklą gali pateikti tik Lietuvos leidėjų kataloge registruoti leidėjai ar jų įgalioti asmenys, taip pat jie turėtų pateikti įrodymus apie savo teisę į registruojamą visuomenės informavimo priemonės – laikraščio, žurnalo, biuletenio,

²⁷ Lietuvos Respublikos Visuomenės informavimo įstatymas Nr.VIII-1905, Žin., 2000, Nr.75-2272

²⁸ Lietuvos Respublikos Visuomenės informavimo pakeitimo įstatymas Nr.X-752, Žin., 2006, Nr. 82-3254

kt. – prekės ženklą.

5. Visuomenės informavimo įstatymą siūlytume papildyti nuostata dėl vieningo Lietuvos Respublikos periodinių leidinių registro, kuriame būtų pateikta išsami informacija apie leidinį, leidėjus ir savininkus, etc., ir kuris būtų viešai prieinamas visuomenei.

***Post scriptum.** Kol mūsų šalyje nėra vieningo Lietuvos Respublikos periodinių leidinių registro, kurio sukūrimo idėja sklandė dar prieš vienuolika metų, kiekvienam periodinio leidinio savininkui ir leidėjui lieka viena – naudojantis teisine baze pasirūpinti, kaip apsaugoti savo vardą, stilių, savo ideologiją. Galbūt ir formalus žingsnis taps pirmuoju bandymu kiekvienai žiniasklaidos priemonei išsaugoti ir savąjį identitetą. Kiekvienas turi saugoti savo vardą – savąjį AŠ.*

Pateikta 2007 m. rugsėjo 17 d.

The Press's Identity Problem Within the Trademark Register

Summary

The article shall examine the situation concerning the trademark registration of periodical publications while at the same time providing suggestions.

The author of the text evaluates the problem within the context of corresponding Lithuanian acts of law, giving particular attention to the fact that on September 1, 2006, the newly instated Public Information Law²⁹ states: the means of collection, arrangement, publication, and distribution of information as well as the activities of those that organize, publicize, or any that participate in such activities as well as journalists and their activities are regulated by institutional laws, duties, and responsibilities. Article 36 of the Public Information Law lays the requirements for publications and the distribution of publications. Thus, the circulation of each publication should be presented within that same publication, other

---

²⁹ Lietuvos Respublikos Visuomenės informavimo pakeitimo įstatymas [The change in the Public Information Law of the Republic of Lithuania] Nr.X-752, Žin., 2006, Nr. 82-3254

information concerning its publication should meet with the Lithuanian standards, and issues should correspond to international standards.

The author brings the reader's attention to contradictory cases. For instance, two papers that were published and distributed in Lithuania shared the same name, *Lietuvos aidas* [Lithuania's Echo].

Regardless of the fact that the Public Information Law regulates all duties and obligations of all public information participants as well as personal and institutional rights, not a single institution that organizes or publicizes public information – neither the Ministry of Culture commissioned by the Government (Public Information Law, Article 45) nor the Ethics Commission of Journalists and Publishers (Article 46) were capable of declaring their positions clearly.³⁰ Such a situation where no assessment has been made publicly by its very nature contradicts the basic principles established by law – those of justice, rationality, and honesty, which are embedded in the Civil Code (Article 1.5).³¹

As one objectively examines this case, it should be noted that both *Lietuvos aidas* newspapers use two different numbers based on international standards (ISSN), which are distributed to newspaper publications by the ISSN Lithuanian agency.³²

Formally looking at the situation, the agency, having received the joint-stock company Adenita Ltd. application, technically performed its duty by providing Adenita Ltd. with a ISSN number. For different publishers – different standard numbers. It is only odd that no one bothered to research further into the content of the request as there already was a newspaper with the same name registered in the catalogue of periodical publications. It is also incomprehensible why such a unusual name in publishing as *Lietuvos aidas* was not investigated, especially when the commonly used word, Lithuania, was used.

Did the new publisher think that publishing the old *Lietuvos aidas* anew, he had proper permission to use the name of Lithuania?

³⁰ Only at the end of April did the inspector of the Journalist Ethics, R.Gudaitis, incite a debate on an internet site when he defended one of one of Lithuania's first internet publishers. The publisher had officially declared that using loopholes which would thereby permit one to lay claim to a trademark i.e. a widely known name slighted altered) goes against the nature of the media of a democratic country, misinforms and confuses its public and prohibits the public information media from competing fairly – i.e. on the basis of their content. (Author's remark).

³¹ Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. [The Civil Code of the Republic of Lithuania] Vilnius:TIC,2000, p.35.

³² ISSN Lithuania Agency has been functioning since 1994. (Author's remark).

Trademark law states that a trademark owner when requesting to register a name with the word, Lithuania, must be granted permission by the Ministry of Justice.

The author emphasizes the situation that has occurred in the media business, firstly analyzing trademark and then afterwards the product. Examining the information provided, we find applications submitted for the registration of names as well as graphics for publications both long- and well-known. Nevertheless, it has come to light that applications of permission were not submitted properly by people in the press – not even a *single* year by the publishers or the founders of periodical publications; however, at first glance no connections can be drawn among these publications with either physical or legal entities.

Evaluating the situation in the press as it unfolded at the time, the author would recommend heeding the relevant amendments of the Trademark and Public Information Law, which would clearly regulate all media, which inform the public (particularly periodical publications), as well as establish the precedent for trademark registration as individual or collective copyright that is protected by law (i.e. a publication's names, design, etc.).

The amendments in the laws would declare that an application to register a functioning trademark of any entity that conveys public information is to be submitted only in the catalogue of Lithuanian publishers by registered publishers and their legal representatives. At the same time, such parties must also submit proof that they have a right to register such a trademark in the public information sector (e.g. for a newspaper, magazine, bulletin, etc.). The author also gives a good deal of attention to the fact that there is not a single register for periodical publications in the Republic of Lithuania and is reason why publishers must safeguard their names and styles.